

матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, Полтава, ПДПУ, 25 квітня 2008 р. – Полтава: Верстка, 2008. – С. 7-18.

3. Юрченко А.О., Смоляр Н.О. Щодо біоіндикації гідрофільних біотопів Прирічкового парку (м. Полтава) // Екологія, неоекологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування: М-ли VI Міжн. наук. конф. молодих вчених, м. Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 27-28 листопада 2018. – С.138-139.

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ СТАНУ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

*Доповідач – Бітюцька В. В., ст.,
Науковий керівник – Ломакіна О. С., ст.викл.,
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, Україна
oslomakina@ukr.net*

Харківська область – великий промисловий центр України, особливістю якої є досить висока щільність населення. Діяльність промислових об'єктів та транспорту призводить до значної емісії поллютантів в атмосферне повітря, що прямо або опосередковано впливає на появу екологічно-обумовлених захворювань населення.

Це обумовлює необхідність вивчення стану атмосферного повітря Харківщини, виявлення основних джерел викидів забруднюючих речовин та розробку рекомендацій зі зменшення або попередження викидів як складової екологічної безпеки Харківської області.

Кількість викидів від стаціонарних джерел забруднення в Харківській області у 2017 р складала 45,0 тис. т. Основні забруднювачі: Зміївська ТЕС ПАТ ДЕК «Центренерго», Філія «Теплоелектроцентрально» ТОВ «ДВ нафтогазовидобувна компанія» та ПрАТ «Харківська ТЕЦ-5», сумарний вклад яких у забруднення атмосферного повітря стаціонарними джерелами викидів області склав більше 42 %. При чому слід зазначити, що валовий викид від наведених підприємств значно знизився у порівнянні з 2016 р., однією з причин чого є зменшення обсягів виробництва [1].

Автотранспорт також є потужним джерелом викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Починаючи з 2016 р. відсутня офіційна інформація щодо викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел. Однак аналіз даних, наведених у Доповідях про стан навколишнього середовища в Харківській області за 2005-2015 р. [1, 2], дає змогу визначити, що протягом цього періоду вклад пересувних джерел, в тому числі автотранспорту, в забруднення атмосферного повітря в середньому складав 45 %.

Підсумовуючи вищенаведене, можна зробити висновок, що викиди крупних промислових підприємств, зокрема об'єктів енергетичної галузі, та транспорту чинять значний вплив на стан атмосферного повітря Харківщини, тому визначення шляхів зниження емісії забруднюючих речовин саме від цих джерел є першочерговим з позиції забезпечення екологічної безпеки в регіоні.

Аналізуючи досвід країн з розвинутою економікою (Великобританія, Німеччина, Франція, Швейцарія, Польща), можна зробити висновок, що в першу чергу необхідно вдосконалювати систему заохочувальних і заборонних заходів для зменшення забруднюючих викидів. Ці країни запроваджують гранти та субсидії для переходу на екологічний комерційний транспорт, зобов'язують заводи та бізнес контролювати та впроваджувати заходи з метою уникнення аварій та зменшення кількості викидів в атмосферу [3]

З метою реалізації успішної політики щодо зменшення забруднення атмосферного повітря слід застосовувати окрім традиційних заходів, таких як, наприклад, будівництво нових та оснащення вже існуючих ТЕС системами очищення та утилізації газових і пилових викидів ще й альтернативні, які у поєднанні є перспективними та ефективними, зокрема:

- використання альтернативних джерел енергії для виробництва тепла та енергії;

- популяризація використання видів палива з низьким рівнем викидів, наприклад біопалива;

- використання паливно-економічних та екологічних транспортних засобів, «зелених» видів транспорту (електрокарів, велосипедів).

Контроль за використанням еко транспорту, альтернативного палива та впливом автомобільного транспорту на довкілля, зокрема на атмосферне повітря, встановлює Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року, що була схвалена у 2018 році.

З метою популяризації «зеленого» транспорту в Україні з 2020 року буде реалізовано законопроект, що передбачає зелені номери для електромобілів. Документ регламентує створення номерів шрифтом зеленого кольору, встановлення вимог до паркомісць та введення дорожніх знаків для регулювання дорожнього руху електромобілів. Слід зазначити, що у Харкові достатньо популярне використання електромобілів як особистого транспорту, так і таксі. У місті створена мережа заправок станцій для екомобілів, якими може скористатися будь-який мешканець міста, що має такий засіб транспорту.

Таким чином, можна зробити висновок, що перспективним для Харківської області є комплексне поєднання традиційних та альтернативних заходів зі зменшення або попередження викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, зокрема для об'єктів енергетики та транспорту.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Харківській області у 2017 р. [Електронний ресурс] / Харківська обласна державна

адміністрація. Департамент екології та природних ресурсів. – Харків, 2018. – 207 с. – Режим доступу: <https://kharkivoda.gov.ua/oblasna-derzhavna-administratsiya/struktura-administratsiyi/strukturni-pidrozdili/486/2736/95064?sv>.

2. Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Харківській області у 2014 році [Електронний ресурс] / Харківська обласна державна адміністрація, Департамент екології та природних ресурсів. – Харків, 2015. – 209 с. – Режим доступу: https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/891/89034/Attaches/dopovid_pro_stan_nps_harkivska_oblast_2014.pdf

3. Законодавчі заходи та бізнес-стимулювання щодо боротьби із забрудненням повітря у країнах з розвинутою економікою. Інформаційна довідка, підготовлена Європейським інформаційно-дослідницьким центром на запит народного депутата України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/29405.pdf>

ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОД Р. ДУНАЙ – М. ІЗМАЇЛ

*Доповідач – Бобик В.О., магістр,
Науковий керівник – Чугай А.В., к.геогр.н., доц.,
Одеський державний екологічний університет, Україна
avchugai@ukr.net*

Однією з основних причин незадовільної якості поверхневих вод є скид значної кількості стічних вод у водні об'єкти, а також забруднювальних речовин (ЗР) у їх складі. Також значною проблемою є надходження ЗР з поверхневим стоком. Актуальною ця проблема є і для Одеської області, в тому числі і для української частини р. Дунай.

Дунай – друга за величиною річка Європейського континенту. Її водозбірна площа охоплює значну територію Центральної Європи. Унікальність водної екосистеми річки полягає в тому, що вона протікає по території 17 країн, вона зазнає значного впливу промислових, сільськогосподарських, комунальних, енергетичних і іригаційних об'єктів, а також судноплавства та інших антропогенних факторів.

Гідрохімічний режим дунайської води формується під впливом його внутрішньорічного водного стоку, життєдіяльності водних організмів і стічних вод промислових підприємств, сільського господарства і населених пунктів.

Метою даної роботи є оцінка якості вод р. Дунай (створ м. Ізмаїл) за 2015 – 2018 рр. В якості вихідних даних в роботі використані матеріали спостережень, надані Дунайською гідрометеорологічною обсерваторією.

Для оцінки якості вод р. Дунай була застосована методика оцінки якості поверхневих вод суші за гідрохімічними показниками (методика Гідрохімічного інституту) [1]. Оцінка виконана з урахуванням рибогосподарських вимог.